VK 19.2.2023

tav@eduskunta.fi
Aihe: Eduskunnan talousvaliokunta ke 22.02.2023 klo 11.15 / U 110/2022 vp / Asiantuntijakuuleminen
Paikka: valiokuntahuone E 453, Eduskuntatalo

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI PAKKAUKSISTA JA PAKKAUSJÄTTEISTÄ JA ASETUKSEN (EU) N:O 2019/1020 MUUTTAMISESTA JA DIREKTIIVIN 94/62/EY KUMOAMISESTA

Kiitämme mahdollisuudesta saada lausua otsikon asiassa. Muoviteollisuus ry edustaa Suomessa muovipakkauksia valmistavaa ja kierrättävää teollisuushaaraa. Alallamme on Suomessa yli 500 yritystä ja niissä yli 10 000 työntekijää. Yrityksemme myös käyttävät laajasti erilaisia pakkauksia koti- ja vientimarkkinoilla.

Nähdäksemme kirjelmä sisältää runsaasti oikeita havaintoja asetusehdotuksesta. Vahvistaisimme niitä vielä seuraavilla alamme kokemustiedolla ja näkemyksillä:

- Muovit ovat olleet EU-pakkauslainsäädännön eturintamassa ja erityisasemassa yli 30 vuoden ajan. Nyt on myönteistä, että lainsäädäntö alkaa kohdistua edes hieman kaikkiin toimijoihin materiaali- ja teknologianeutraalilla tavalla. Kaupan sekä kehityksen esteiden poiston kannalta se on todella oleellinen asia. Toivomme että komissio pystyy toimimaan tässä paremmin kuin, mitä lainsäädäntöohjepohjaisesti jäsenvaltioiden vetäminä on kyetty.

- Yhtenäismarkkinat ja tuotteiden vapaa liikkuvuus ovat EU:n yksi suurimpia saavutuksia. Markkinoiden hajoaminen lopullisesti tulisi pikaisesta estää. Pakkaus- ja ns SUP-tuotealueilla on muodostunut paljon jäsenvaltiokohtaisuuksia, kuten kansallisia rajavelvoitteita, eri tulkintoja, jotka hajottavat ja heikentävät Unionia. Kaikki poikkeamat kansallisilla tasoilla tietysti tuovat Unioniin lisää toiminnallista kitkaa, protektionismia ja hajanaisuutta. Ehdottomasti asetuksen oikeusperusta tulee olla sisämarkkinat (SEUT 114 artikla, sisämarkkinat) ja harmonisointia pitää edistää.

-Toivomme, ettei pakkaussäätelyä enää vietäisi toiminnanharjoittajien kannalta raskaamman byrokratian ja kustannusten suuntaan. Myöskään emme ole lainkaan vakuuttuneita, että kaikkia vaatimuksia, kuten käyttöosuusvelvoitteita, tyhjätilaa, verkkoalustojen velvoitteita tms. voidaan luotettavasti tai järkevin ponnisteluin valvoa. Silloin vaaran on, että koko säätelyn merkitys ja lain kunnioitus liudentuvat olemattomiin ja asetusta noudattavat voivat joutua huonompaan markkina-asemaan.

- Kohtaan 3.2.5 Muoviset kantokassit (luku V, 29 artikla), huomautamme vahvasti, että tällainen vaatimus heikentää kierrätysmuovien hyviä käyttökohteita ja johtaa todennäköisesti jopa isomman ympäristörasituksen kantovälineisiin. Tekstissä todetaan: ”Ulkopuolelle voidaan sellaiset erittäin kevyet alle 15 mikronin paksuiset muovikassit, joita tarvitaan hygieniasyistä tai irtoruoan myyntipakkauksina elintarvikehävikin estämiseksi”. Nämähän ne eniten kulkeutuvat roskina luontoon ja ovat heikosta neitseellisestä muovista valmistettu tuontia. Biohajoavina ne taas haittaavat kierrätysjärjestelmiä, jopa osaa kompostointilaitoksia. Tässä kohdin EU-pakkauslainsäädännössä on merkillinen ja vahingollinen osio. Asianmukaiset uusiomuovikassit pitäisi sallia ja niiden kierrätysmuovipitoisuutta lisätä.

- Yrityksemme toteavat, että asetusluonnoksen sekoitevelvoitevaatimukset saattavat olla Suomessa mahdottomia saavuttaa. Tarkoitus voi olla hyvä, mutta emme luultavasti saa joka tilanteessa tänne käyttökelpoista kierrätysmuovia. Asiassa on ainakin vielä suuri määrä avoimia kysymyksiä, kuten todellisen kierrätysosuuden todentaminen, kustannusten nousu, hyväksyttävyydet (kemiallinen kierrätys, mekaanisen turvallisuusnormit). Suomi on pieniväestöinen maa, josta suurin osa muovipakkauksia viedään jätteenä ulkomaille. Meillä ei enää sallita muovipakkauksiin keskittyneitä tuottajavastuutoimijoita, joten tähän ei ole ollut mahdollista kohdennetusti saada samalla tavoin intoa ja investointeja taakse, kuten monissa muissa maissa on saatu. Yritämme vielä saada kotimaista kierrätyskapasiteettia vireille vuonna 2023, mutta varmuutta siitä ei ole ja jätemuovien laaja vienti ulkomaille saattaa jäädä pysyväksi eikä kierrätysmateriaaleja tänne saada..

- Valtioneuvoston toive elinkaarianalyysien neutraaliudesta on perusteltu. Tämänkin asetusvalmistelun yhteydessä on muovia vastaan yritetty käyttää kovin tarkoitushakuisin valinnoin laadittuja analyysejä päättäjien suuntaan.

Ystävällisin terveisin

Muoviteollisuus ry

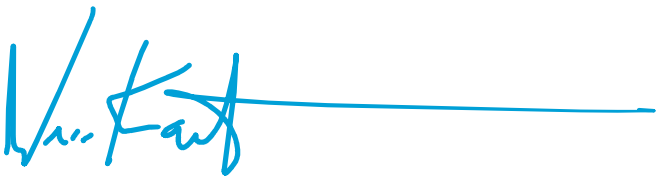

Vesa Kärhä